

31. juli 2018

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Risikoen for mangel på kvalificeret arbejdskraft er reel

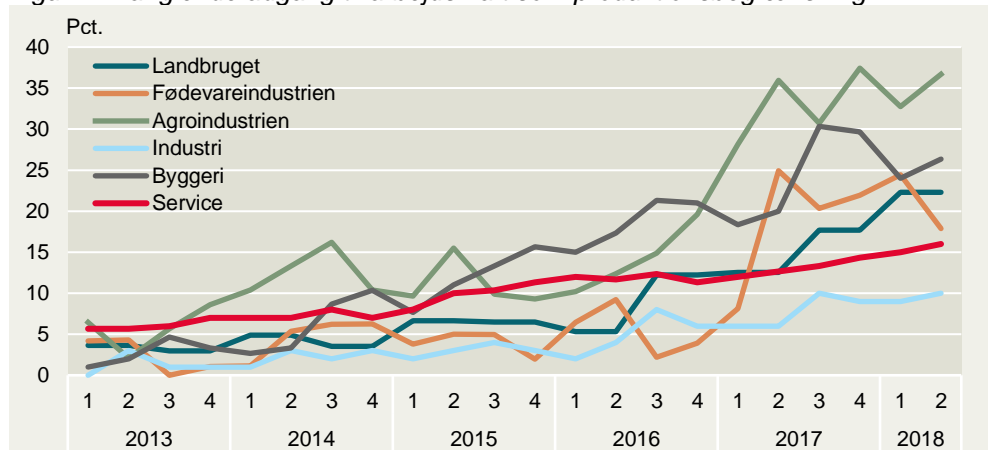
- Mere end hver tredje virksomhed i agroindustrien og knap hver femte i fødevarerindustrien melder om mangel på kvalificeret arbejdskraft
- Det er især kvalificerede faglærte, som virksomhederne har udfordringer med at rekruttere
- Hvis virksomhederne ikke kan tiltrække de nødvendige kompetencer, så kan det betyde tab af eksport og en forværring af konkurrenceevnen
- Udfordringer er general i hele Europa. Det betyder stor konkurrence for især de ledige sydeuropæerne

Flere virksomheder melder om mangel på kvalificeret arbejdskraft

Der er højkonjunktur i Danmark. Beskæftigelsen har aldrig været højere. Alene i årets første tre måneder er der kommet 12.450 flere i job. Det er knap 3.000 flere end i samme periode sidste år. Samtidig falder ledigheden i store dele af Danmark, hvor 20 kommuner nu har en ledighed på 3 pct. eller derunder. Det er godt for Danmark. Særligt for alle de danskere, der har haft svært ved at få fodfæste på det danske arbejdsmarked, og nu er lykkedes med at komme i job. Udviklingen betyder dog også, at risikoen for mangel på kvalificeret arbejdskraft øges. Det er derfor vigtigt, at virksomhedernes opråb tages seriøst, så højkonjunktoren kan fortsætte i så lang tid som muligt, med en så blød landing som muligt.

Manglen på kvalificeret arbejdskraft er reel. Mere end hver tredje virksomhed i agroindustrien (37 pct.) og knap hver femte i fødevarerindustrien (18 pct.) oplevede at "Manglende adgang til kvalificeret arbejdskraft" begrænse produktionen i 2. kvartal 2018. For bare tre år siden var det kun 5 pct. af fødevarerindustriens virksomheder, der meldte om mangel på kvalificeret arbejdskraft. Samme tendens kan ses i resten af samfundet, se. figur 1.

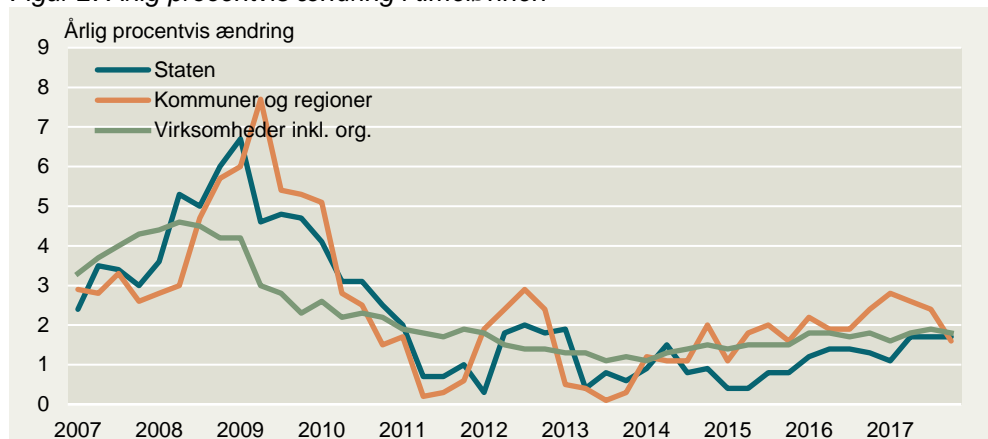
Figur 1: Manglende adgang til arbejdskraft som produktionsbegrænsning

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. virksomhedspanelet og Danmarks Statistik.

Presset på arbejdsmarkedet er endnu ikke slået kraftigt igennem på lønudviklingen, der pt. ligger i omegnen af 2 pct., se figur 2. Det skyldes en vis træghed i lønudviklingen pga. flerårige overenskomster mv. Desuden er inflationen lav, så der faktisk er pæne reallønsstigninger. Selvom der er langt op til lønstigningerne i 2007 og 2008, så bør dette heller ikke være målet, hvis højkonjunktoren skal fortsætte i så lang tid som muligt.

Figur 2: Årlig procentvis ændring i timelønnen

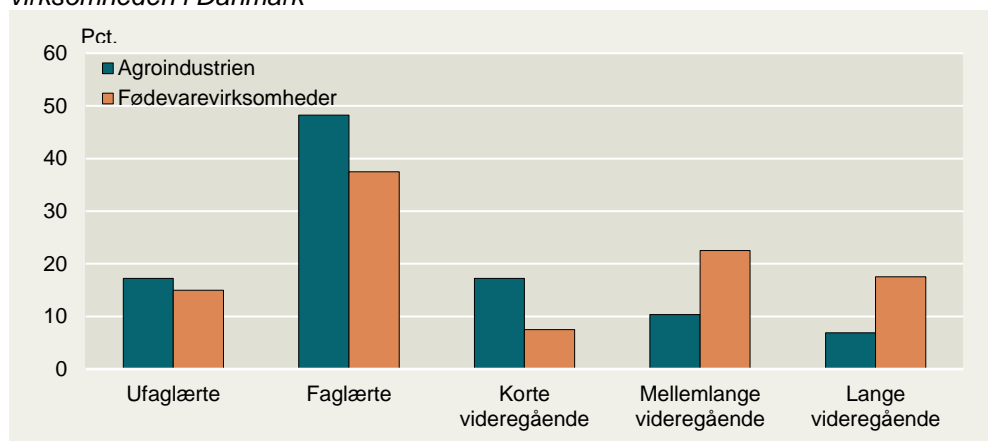
Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. Danmarks Statistik.

Det handler om de rigtige kompetencer

Mangel på arbejdskraft handler ikke kun om antallet af hænder og hoveder. Virksomhederne oplever i højere grad, at det er de rette hænder og hoveder, de har udfordringer ved at rekruttere. Særligt indenfor faglært arbejde er der et øget misforhold mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet.

I agro- og fødevarerindustrien svarer hhv. 48 pct. og 38 pct. af virksomhederne således, at de har udfordringer med at finde kvalificerede faglærte ved rekrutteringen. Det er især faglærte som mejerister, slagtere, smede, elektrikere og mekanikere, som virksomhederne fremhæver, at de har svært ved at rekruttere, se figur 3.

Figur 3: Fødevarer- og agroindustriens forventning til beskæftigelsesvæksten i virksomheden i Danmark

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. virksomhedspanelet.

Knap hver femte fødevirksomhed oplever ligeledes, at forgæves have forsøgt at rekruttere arbejdskraft med en lang videregående uddannelse. Det er fx software udviklere og andre programmeringsspecialister. Der er derfor behov

for et øget fokus på, at uddannelsessystemet i højere grad uddanner de rigtige kompetencer, som matcher erhvervslivets behov.

Arbejdskraften kan blive svær at finde i EU

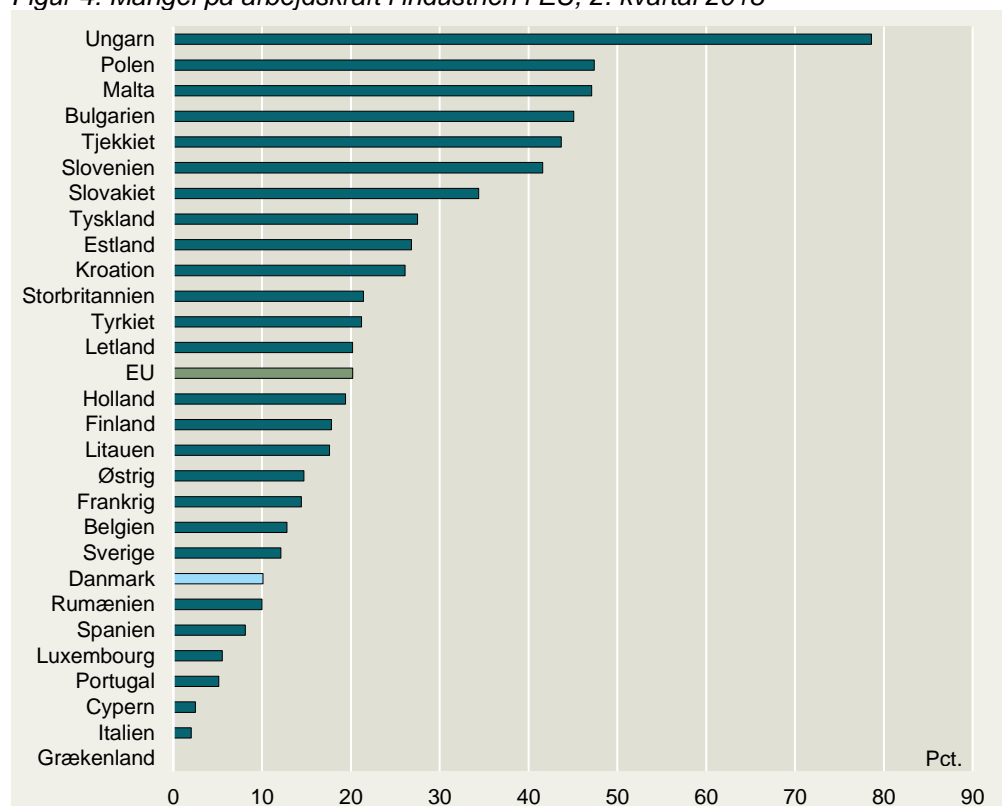
Udenlandsk arbejdskraft har de seneste år været medvirkende til, at den store stigning i beskæftigelsen har været mulig. Udenlandsk arbejdskraft stod således for 67 pct. af den samlede beskæftigelsesvækst i Danmark i 2013-2016¹.

Rekruttering af udenlandske kompetencer kan dog blive en udfordring i de kommende år. De lande, der hidtil har leveret arbejdskraft til Danmark, oplever kraftigt forbedrede konjunkturer samtidigt med, at der er igangsat kampagner (fx Polen) for at trække arbejdskraften hjem.

Denne udvikling sker i kraft af, at mangel på arbejdskraft er en tiltagende og stor udfordring på tværs af hele EU. Antallet af virksomheder i EU, som melder om rekrutteringsudfordringer er steget betydeligt siden begyndelsen af 2016. I dag melder ca. en femtedel af virksomhederne i industrien i EU om mangel på arbejdskraft. Mangel på arbejdskraft er dog et langt større problem i flere af de lande (fx Polen, Tyskland og Litauen), hvor Danmark ofte rekrutterer arbejdskraft fra, se figur 4.

Begynder dette at begrænse Danmarks muligheder for, at kunne tiltrække nødvendige kompetencer fra udlandet, så kan det i værste fald betyde et overophedet arbejdsmarkedet med tab af konkurrenceevne til følge, jf. DØRS forår 2018.

Figur 4: Mangel på arbejdskraft i industrien i EU, 2. kvartal 2018

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. Eurostat.

¹ Fuldtidsbeskæftigelsen i Danmark er beregnet pba. antal præsterede timer. En fuldtidsbeskæftiget svarer her til 1.665 timer pr. år.

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141

E info@lf.dk
W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Oliver Bentsen

2889 7523 olbe@lf.dk